

Instrument

Sociale Redzaamheidsschaal voor Zwakzinnigen (SRZ)

Sociale redzaamheidsschaal. Vragenlijst voor het vaststellen van de mate van zelfredzaamheid, taalgebruik, taalgerichtheid en sociale gerichtheid.

Doel

Doel van het instrument is om de zelfredzaamheid van verstandelijk gehandicapten te bepalen. Daarbij komen algemene dagelijkse vaardigheden, taalgebruik, taakgerichtheid en sociale gerichtheid naar voren. Dit instrument levert een bijdrage aan het opstellen van een individueel handlingsplan; het evalueren van individuele handlingsplannen (met name zelfredzaamheids-, taal- of concentratietraining); onderzoek naar en evaluatie van de kwaliteit van zorg; ondersteuning bij het indiceren en plaatsen wat betreft wonen, dagbesteding en onderwijs; het ondersteunen van beleid en planning en wetenschappelijk onderzoek.

Doelgroep

De doelgroep bestaat uit personen vanaf 4 jaar met een lichte tot matige verstandelijke beperking. In het bijzonder is het geschikt voor bezoekers van kinderdagverblijven voor verstandelijk gehandicapten van 4 tot 7 jaar; zeer moeilijk lerende kinderen van 7 tot 18 jaar; bezoekers van dagverblijven voor ouderen (17 jaar en ouder); en bewoners van inrichtingen (7 jaar en ouder).

Materialen

Dit instrument bestaat uit twee handleidingen (voor SRZ/SRZ-i en voor SRZ-P) en scoreformulieren. Van de scoreformulieren zijn eveneens twee versies (voor SRZ/SRZ-i en voor SRZ-P).

Gebruik

De SRZ kan via directe observatie door dagelijkse begeleid(st)ers ingevuld worden. De SRZ-i is bedoeld om via een interview bij de ouders/verzorgers af te nemen.

Meer informatie

[Uitgeverij Pearson](#)

Beoordeling door COTAN

COTAN-beoordeling 2004:

- betrouwbaarheid: goed
- begripsvaliditeit: goed
- criteriumvaliditeit: goed
- normen: onvoldoende

Betrouwbaarheid

Om betrouwbaarheid en validiteit te onderzoeken is vanaf 1972 een landelijk onderzoek verricht onder bezoekers van instellingen voor licht verstandelijk gehandicapten. De interne consistentie varieerde voor de subschaal Zelfredzaamheid van .81 tot .93 voor verschillende onderzoeksgroepen; voor Taalgebruik van .89 tot .95; voor Taakgerichtheid van .69 tot .82; voor Sociale gerichtheid van .61 tot .79. De laagste waarden kwamen voor bij deelnemers van kinderdagverblijven, de hoogste bij bewoners van inrichtingen. De totaalscore ligt tussen .89 en .96.

De test-hertestbetrouwbaarheid was .98 bij een tussentijd van twee weken. De interbeoordelaarsbetrouwbaarheid was .95.

COTAN 2004: goed. De interne consistentie van de SRZ-P voor de totale schaal lag tussen .92 en .94. Voor de subschalen varieerde de interne consistentie tussen .80 en .91. De tussenbeoordelaarsbetrouwbaarheid voor de totale schaal (r) is .93. Voor de subschalen varieert de correlatie (r) tussen .74 en .93 (Evers, 2000).

Validiteit

Wat betreft de criteriumvaliditeit bleken de rangcorrelaties tussen het oordeel van de orthopedagoog/psycholoog en de SRZ-totaalscores tussen .69 en .76 te liggen voor verschillende onderzoeksgroepen. De rangcorrelaties tussen het oordeel van de groepsleiding en de SRZ-totaalscores bleken rond .65 te liggen.

De SRZ is vergeleken met de SRK (Sociale Redzaamheidsschaal voor Kinderdagverblijfbezoekers), de BRT (Binckhorst Rosmalen Test), de VSMS (Vineland Social Maturity Scale), de SRZ-P en de ZAS (Zorgafhankelijkheidsschaal) om de soortgenotenvaliditeit te berekenen. Om te kunnen spreken van instrumenten die eenzelfde domein, construct of concept meten, moet de productmomentcorrelatiecoëfficiënt ten minste rond de .80 liggen. De correlaties tussen de totaalscores van de SRZ en deze instrumenten is: SRK .97 (39 kinderdagcentra deelnemers van 4 tot 6 jaar); BRT .89 (98 inrichtingsbewoners van 9 tot 26 jaar) en .92 (277 inrichtingsbewoners); VSMS .82 (277 inrichtingsbewoners); SRZ-P .76 (21 GVT-bewoners). Om de discriminerende validiteit te berekenen is de SRZ vergeleken met de SGZ, de SMZ, de TVZ en de AVZ-R. Hierbij is het criterium dat de correlatie lager dan .50 moet zijn om onderscheid te maken in het gemeten concept. De correlaties tussen de SRZ en deze instrumenten zijn: SGZ -.28 ($n = 472$); SMZ .53 ($n = 167$); TVZ .06 en .39 ($n = 614$) en .06 en .017 ($n = 114$); AVZ-R -.40 ($n = 114$).

COTAN 2004: begripsvaliditeit en criteriumvaliditeit: goed.

De validiteit van de SRZ-P is beoordeeld op basis van het oordeel van begeleiders en psychologen/orthopedagogen in instellingen en een vergelijking met enkele andere sociale redzaamheidsschalen en enkele instrumenten met een andere meetpretentie. Het oordeel van begeleiders en psychologen/orthopedagogen kwam in redelijke mate overeen met de uitslagen van de SRZ-P. De soortgenotenvaliditeit is onderzocht aan de hand van een vergelijking met de SRZ, de Dolderse schaal, de PAC-2, de BRT en de MAS. Dit leverde de volgende correlaties als resultaat op: SRZ .76 (21 GVT-bewoners) en .57 (50 inrichtingsbewoners); Dolderse schaal .84 (24 GVT-bewoners); PAC-2 .70 ($n = 96$); BRT .76 ($n = 78$); MAS .83 ($n = 45$). Voor de discriminerende validiteit is de SRZ vergeleken met de SGZ, SMZ en de AVZ-R. De correlaties tussen de SRZ-P en deze instrumenten zijn: SGZ -.45 ($n = 104$); SMZ .41 ($n = 104$); AVZ-R -.31 ($n = 104$). Daarnaast is de SRZ-P ook vergeleken met de WAIS ($r = .58$; $n = 54$) en de WISC-R ($r = .37$; $n = 211$) om het onderscheid tussen sociale redzaamheid en intelligentie na te gaan (Evers, 2000).

Normering

De vijfde versie van de SRZ kent een populatieonafhankelijke normering voor matig tot licht verstandelijk gehandicapten van 3 jaar en ouder (Kievits, 1998).

COTAN 2004: onvoldoende. De normen zijn verouderd (ouder dan 15 jaar) (COTAN, 2014).

Literatuur

Evers, A., J.C. van Vliet-Mulder, C.J. Groot / Documentatie van tests en testresearch in Nederland, deel I en II. Assen: Van Gorcum, 2000 (COTAN)

Eijgenraam, K., A. Bothof en T.A. van Yperen (2001) Haalbaarheid samenhangend instrumentarium bureaus jeugdzorg : eindrapport project 'Ontwikkeling Samenhangend Instrumentarium' (OSI). Utrecht: NIZW Jeugd.

Kievit, Th. e.a. (red.) (1998) Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen. Maarssen: Elsevier/De Tijdstroom.

Kraijer, D.W., Kema, G.N. & Bildt, A.A. de (2004). SRZ en SRZ-i sociale redzaamheidsschalen: handleiding. Lisse: Swets Test Publishers.

Stoll, J., W. Bruinsma en C. Konijn (2004). Nieuwe Cliënten voor bureau jeugdzorg : jeugdigen met meervoudige problemen waaronder een lichte verstandelijke beperking en instrumenten voor herkenning en signalering. Utrecht: NIZW.

Bestellen

Pearson

Gatwickstraat 1

1043 GK Amsterdam

Telefoon: +31 (0)20 581 5500

E-mail: info-nl@pearson.com

Website: www.pearsonclinical.nl

Deze informatie is op 10 januari 2017 gedownload van www.nji.nl.